

TÜRKİYE SENOZOYİK'İ KARNİVOR TOPLULUĞU: ESKİ VE YENİ BULGULAR

Serdar Mayda

Ege Üniversitesi, Fen Fakültesi, Biyoloji Bölümü, Bornova 35100, İzmir-Türkiye

(serdar.mayda@ege.edu.tr)

ÖZ

Türkiye'den çok sayıda Oligosen ve Miyosen lokalitelerine ait fosil karnivor koleksiyonu Ege Üniversitesi Tabiat Tarihi Müzesi'nde 1970'lerden bu yana yer almaktadır. Erken Miyosen karnivor koleksiyonları Manisa-Kınık ve Manisa-Sabuncubeli lokalitelerine aittir. Sabuncubeli faunası bunların arasında Anadolu erken Miyosen'inde zengin mikro ve makro memeli fosillerini içeren ilk lokalite olması açısından ayrı bir öneme sahiptir. Faunadaki öncel çalışma ile *Cynelos* nov. sp., *Broiliana* nov. sp., *Euboictis aliveriensis*, *Semigenetta elegans* ve *Palaeogale* sp. taksonlarını tanımlamıştır.

Müzenin orta Miyosen koleksiyonlarını İzmir-Mordoğan (MN5-6) ile Hominoid lokaliteleri olan Ankara-Çandır (MN6) ve Bursa-Paşalar (MN5-6) oluşturur. Öncel çalışmalara göre, Mordoğan koleksiyonu *Percrocota miocenica*, *Ischyrictis anatolicus* ve *Protictitherium intermedium paraliun* taksonlarını içerir. Kısa bir süre önce yayınlanmış Hominoid lokalitelerine ait faunada ise (Çandır): *Amphicyon major*, *Thalassictis* cf. *montadai*, *Percrocota tungurensis*, *Percrocota* sp. ile (Paşalar): *Amphicyonidae* sp., *Ischyrictis* sp., *Protictitherium intermedium*, *P. cingulatum*, *P. cf. crassum*, *Styriofelis lorteti* tanımlanmıştır. Paşalar faunasına ait en son çalışmada ise 6 yeni karnivor taksonu: *Cynelos*, *Amphicyon* nov. sp., *Pseudarctos*, *Gobicyon*, *Leptoplesictis*, *Sansanosmilus* tanımlanmıştır. Bunlar arasında *Pseudarctos*, *Gobicyon* ve *Leptoplesictis* kayıtları Türkiye ve GD Akdeniz provensine ait ilk kayıtlar olması bakımından ayrıca önemlidir.

Geç Miyosen karnivor koleksiyonu 16 farklı lokaliteye ait olup, müzenin en zengin koleksiyonunu oluşturur. Bu koleksiyon içerisinde yürütülen en son çalışmada; a) Türkiye'deki ilk dev sırtlan formu olan "*Dinocrocota gigantea*", b) Eşme-Akçaköy faunasından ilk *Hyaenictitherium* ve *Machairodus aphanistus* bulguları, c) Orta Sinap (Vallesiyen)'den *Adrocota eximia*, d) Ankara-Kavakdere faunasında ilk kez *Hyaenictitherium wongii* ve *A. eximia* bulguları ile, e) Çanakkale-Gülpınar faunasından ilk *H. wongii* ve *Paramachaerodus orientalis* bulguları duyurulmuştur.

Bu çalışmada ise Edirne-Kocayarma (orta Oligosen, MN25-26); Manisa-Sabuncubeli (erken Miyosen, MN3) ve Kayseri-Himmetdede-Yemlihan (geç Miyosen, MN11-12) faunalarına ait bulgular çalışılmıştır. Kocayarma örneği küçük boyutlu erken-orta Oligosen karnivoru olan "*Pachycynodon*" altında tanımlanmıştır. Sistematik pozisyonu problemlili olan bu cinsin en ilkel aygılların altında yer aldığı düşünülmektedir. Kocayarma *Pachycynodon* örneği aynı zamanda Türkiye'nin en yaşlı karnivor kaydını da oluşturmaktadır. Sabuncubeli lokalitesinde ise yeni bir ursid, *Ursavus* nov. sp. varlığı tanımlanmıştır. Öncel çalışmada "*Ictitherium* sp." olarak tanımlanan Kayseri-Himmetdede örneği ise *Hyaenictitherium wongii* olarak yeniden tanımlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Karnivor, *Pachycynodon*, *Ursavus*, *Hyaenictitherium*

CENOZOIC CARNIVORE ASSEMBLAGE OF TURKEY: OLD AND NEW COLLECTIONS

Serdar Mayda

Ege University, Faculty of Science, Biology Department, Bornova 35100, Izmir-Turkey
(serdar.mayda@ege.edu.tr)

ABSTRACT

A great number of carnivoran collection from numerous Oligocene and Miocene localities of Turkey, has been hosted at the Natural History Museum of Aegean University, Bornova-Izmir since early 1970's. The early Miocene carnivore collections are from Manisa-Kınık and Manisa-Sabuncubeli localities. The fossil mammal assemblage of Sabuncubeli has particular interest as it is the first early Miocene site in Anatolia that yielded remains of large as well as of small mammals in any quantity. Based on the previous study on this fauna, Cynelos nov. sp., Broiliana nov. sp., Euboictis aliveriensis, Semigenetta elegans and Palaeogale sp. have been determined.

The middle Miocene materials of the museum collection are originated from Izmir-Mordoğan (MN5-6) and the Hominoid localities of Ankara-Çandır (MN6), Bursa-Paşalar (MN5-6). Mordoğan collection comprises of Percrocuta miocenica, Ischyrictis anatolicus and Protictitherium intermedium paraliun based on previous studies. The carnivores of the Hominoid localities which were published recently comprises of (Çandır): Amphicyon major, 'Thalassictis' cf. montadai, Percrocuta tungurensis and Percrocuta sp., (Paşalar): Amphicyonidae sp., Ischyrictis sp., Protictitherium intermedium, P. cingulatum, P. cf. crassum and Styriofelis lorteti. The recent study on Paşalar fauna has revealed the existence of 6 new carnivora taxa: Cynelos, Amphicyon nov. sp., Pseudarctos, Gobicyon, Leptoplesictis, Sansanosmilus. Pseudarctos, Gobicyon and Leptoplesictis records are particularly important since they were recognized for the first time in Turkey as well as SE Mediterranean region.

The late Miocene carnivore collections of the museum which were originated from 16 different fossil sites are the most abundant one. Based on the latest study on the part of this collection; a) the first giant hyaenid "Dinocrocuta gigantea" in Turkey; b) the first Hyaenictitherium and Machairodus aphanistus in the Eşme-Akçaköy faunas, c) the Adcrocuta eximia from the Middle Sinap fauna, d) the Hyaenictitherium wongii and A. eximia in the Ankara-Kavakdere fauna (late Miocene, MN12) and e) the H. wongii and Paramachaerodus orientalis in the Çanakkale-Gülpınar (late Miocene, MN12 faunas) have been determined.

In this study, taxa from Edirne-Kocayarma (middle Oligocene, MN25-26), Manisa-Sabuncubeli (early Miocene, MN3) and Kayseri-Himmetdede-Yemlihan (late Miocene, MN11-12) faunas is studied. The Kocayarma material is here described as a species of "Pachycynodon" which is known as a small-size early-middle Oligocene carnivore. It has been regarded as a primitive arctoid that close affiliations with ursids belonging to uncertain affinity. It is noteworthy that the presence of Pachycynodon which was recognized for first time in Turkey is also the oldest carnivore record of Turkey. Presence of primitive ursid, Ursavus nov. sp. is also recorded from the Sabuncubeli fauna. From the Himmetdede fauna, a taxon which was previously determined as Ictitherium sp., is newly determined as Hyaenictitherium wongii.

Keywords: Carnivore, Pachycynodon, Ursavus, Hyaenictitherium